

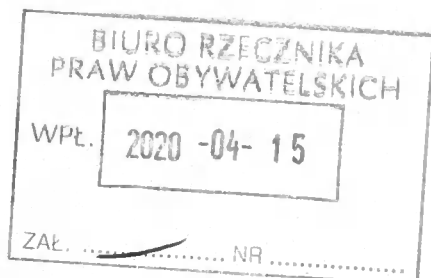

Warszawa, dnia 6 kwietnia 2020 r.

RPW/26894/2020 P
Data:2020-04-15

PK VII Dsn 284.2019

Pan

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

Adam Bodnar

W odpowiedzi na pismo z dnia 9 marca 2020 roku, sygn. IX.517.2656.2019, uprzejmie informuję, że Kodeks karny wykonawczy w przepisach art. 217 § 1 b i 217c § 2 nakłada na prokuratora obowiązek każdorazowego badania w toku postępowań przygotowawczych przesłanek wyrażenia zgody na widzenie osób, wobec których zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, z członkami ich rodzin, bądź też odmowy wyrażenia zgody na korzystanie przez tymczasowo aresztowanych z aparatu telefonicznego w kontaktach z osobami trzecimi. Prokuratorzy w okolicznościach konkretnych stanów faktycznych, kierując się dobrem prowadzonych postępowań, zobligowani są do wnikliwej oceny możliwości wydania zgody na widzenia bezpośrednie z tymczasowo aresztowanymi członkami ich rodzin, a także korzystania przez tymczasowo aresztowanych z aparatów telefonicznych, mając na względzie przede wszystkim potrzebę uniemożliwienia zainteresowanym osobom bezprawnego utrudniania postępowania karnego. W wielu przypadkach dotyczy to skomplikowanych podmiotowo i przedmiotowo śledztw, których przedmiotem jest działalność zorganizowanych grup przestępczych, zajmujących się popełnianiem przestępstw o bardzo różnym charakterze, w tym poważnych zbrodni i występków, godzących w istotne dobra prawne. Od szczegółowej analizy odrębnych stanów faktycznych w realiach konkretnych postępowań zależy, czy zgoda prokuratora na widzenie bezpośrednie z tymczasowo

aresztowanym lub kontakt telefoniczny zostanie wnioskującym o to udzielona. Dotyczy to także obowiązku stosowania art. 217 §1e i 1f Kodeksu karnego wykonawczego, stanowiącego o udzieleniu zgody na widzenie tymczasowo aresztowanego z osobą małoletnią, jak i art. 217c § 2 Kodeksu karnego wykonawczego, w odniesieniu do pełnomocników tymczasowo aresztowanych. W tych przypadkach widzenia z tymczasowo aresztowanymi i kontakty telefoniczne z nimi realizowane są na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2016 roku w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2016 roku), z uwzględnieniem możliwości i środków technicznych Służby Więziennej.

Po zmianie treści art. 217c Kodeksu karnego wykonawczego, co było efektem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 listopada 2014 roku, sygn. K 54/13, jedną z dopuszczalnych form porozumiewania się obrońcy z tymczasowo aresztowanym, zgodnie z art. 73 § 1 k.p.k., jest kontakt telefoniczny.

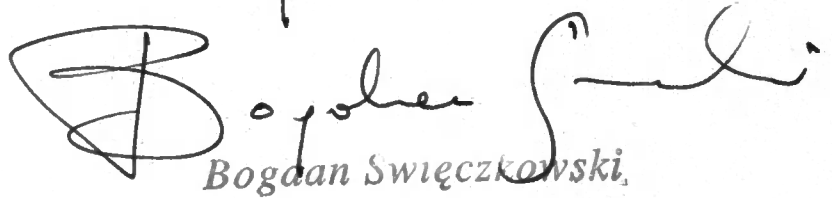
Należy jednak zauważyć, że żadna forma kontaktu obrońcy z tymczasowo aresztowanym nie ma charakteru absolutnego. W szczególnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest ograniczenie tego kontaktu, na co wskazuje też orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (np. sprawa *Kempers przeciwko Austrii* skarga numer 21842/93, *Kröcher i Möller przeciwko Szwajcarii* skarga numer 8463/78, *Rybacki przeciwko Polsce* skarga numer 52479/99). Zgodnie przyjmowaną interpretacją art. 6 ust. 3 lit. c Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku, zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 roku, poz. 61, Nr 284 ze zm.), dopuszczalne i akceptowalne w określonych okolicznościach są odstępstwa od swobody i poddanie kontaktów oskarżonego z obrońcą czasowym ograniczeniom lub nadzorowi. W dużej mierze dla oceny takiej możliwości ma waga przedstawionych podejrzanemu zarzutów i ujawnione w toku konkretnego postępowania okoliczności, mających wpływ na ocenę zasadności takiej kontroli, służącej zabezpieczeniu prawidłowego toku postępowania. Nieuprawnione wydaje się wyciąganie z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wniosku przeciwnego,

sprowadzającego się do tezy o całkowitej niedopuszczalności ograniczenia swobody kontaktów oskarżonego z obrońcą w każdej sprawie karnej.

Odnosząc się do śledztwa Prokuratury Regionalnej w Katowicach, sygn. RP I Ds 25.2019, dotyczącego działania w latach 2018 - 2019, w różnych miejscowościach na terenie kraju, zorganizowanej grupy przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych, m. in. związanych z nielegalnym przywozem z zagranicy wyrobów akcyzowych w postaci suszu tytoniowego, a także nielegalną produkcją wyrobów tytoniowych oraz uchylaniem się od ujawnienia przedmiotu oraz podstaw opodatkowania i narażeniem przez to Skarbu Państwa na uszczuplenie podatku akcyzowego - tj. o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k., 54 § 1 k.k.s. i inne, podnieść należy, iż z informacji uzyskanych z Prokuratury Regionalnej w Katowicach wynikało, że sposób i charakter działania zorganizowanej grupy przestępczej uzasadniały podjęcie przez prokuratora szczególnych środków ostrożności, mających na celu zapewnienie niezakłóconego jego przebiegu. Prowadziło to do konieczności ograniczenia prawa tymczasowo aresztowanych, obywateli Republiki Ukrainy, do bezpośrednich kontaktów z członkami ich rodzin, zgodnie z art. 217 § 1b Kodeksu karnego wykonawczego, z związku z realnym niebezpieczeństwem ujawnienia istotnych informacji ze śledztwa i wpływania przez tymczasowo aresztowanych na jego bieg. Realizacja tych kontaktów oceniana była także przez pryzmat możliwości ich przeprowadzenia zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2016 roku w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. z dnia 30 grudnia 2016 roku) i koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa osobom, które miałyby mieć udzieloną zgodę na widzenie z tymczasowo aresztowanymi, w tym małoletnim. Szczególne okoliczności, podniesione przez Prokuraturę Regionalną w Katowicach, uzasadniały także podjęcie środków, ograniczających możliwość kontaktu telefonicznego tymczasowo aresztowanych, działających strukturach zorganizowanej grupy przestępczej, z ich obrońcą. Informacje zebrane w toku śledztwa, jak wskazała Prokuratura Regionalna w Katowicach, stanowiły o przyjęciu, iż jest to sytuacja determinująca odstępstwo od ogólnie przyjętej praktyki postępowań.

Opisaną sytuację należy jednak traktować jako wyjątkową, mająca na celu zapewnienie prawidłowego toku konkretnego śledztwa, zaś powszechną praktyką prokuratorską jest umożliwianie kontaktów obrońców z tymczasowo aresztowanymi.

z uwagi na to

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bogdan Święczkowski'. The signature is stylized with a large initial 'B' and a long horizontal stroke at the end.

Bogdan Święczkowski

Prokuratura Krajowa
ul. Postępu 3
02-676 WARSZAWA

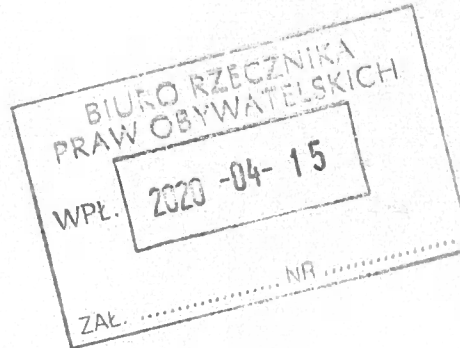
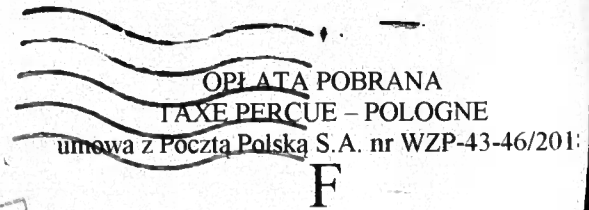
Sygn. akt: PK VII Dsn 284.2019
Nr: E 09.04.20/184

POLECONA

R

P0466030047825

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Pan Adam Bodnar
Al. Solidarności 77
00-090 WARSZAWA

